

ledzīvotāju attieksme pret vardarbību pret bērniem

Laura Pirsko

Nodibinājums "Centrs Dardedze"

Metode

- **Pētījuma mērķis** - noskaidrot sabiedrības attieksmi pret vardarbību pret bērnu.
- **Pētījuma jautājumi:**
 - Vai pēc iedzīvotāju domām, **vecāku uzvedībā** ar bērnu audzināšanu saistītos jautājumos, pēdējo 10 gadu laikā ir **notikušas izmaiņas**?
 - Kāda ir iedzīvotāju attieksme pret **bērnu fiziku sodīšanu**?
 - Vai pēc iedzīvotāju domām, bērniem nonākot vardarbīgā situācijā ir iespējams **saņemt iestāžu atbalstu**?
- **Pētījuma dalībnieki:**
 - **526 pētījuma dalībnieki** no visas Latvijas, kuri pielīdzināti pēc demogrāfiskiem rādītājiem – dzimums, vecums, nacionalitāte, izglītības līmenis, nodarbinātība, ienākumi, laulību statuss, bērnu skaits līdz 18 gadu vecumam, dzīves vieta un reģions.
- **Instrumentārijs:**
 - Aptauja „Attieksme pret vardarbību pret bērnu” (Nobody's Children Foundation, 2010). Aptauja sastāv no 7 slēgtiem jautājumiem par vardarbību pret bērnu.
 - Demogrāfisko datu aptauja (Nobody's Children Foundation, 2010).

Izmaiņas vecāku uzvedībā pēdējo 10 gadu laikā ar bērnu audzināšanu saistītos jautājumos

Uzvedības veids	Atbilde (N=526 (100))			
	Biežāk	Nemainīgi	Retāk	Grūti teikt
Bērna fiziska sodīšana (miesas sods)	116 (22,1)	149 (28,3)	150 (28,5)	111 (21,1)
Vecāku aprūpes trūkums	338 (64,3)	110 (20,9)	21 (4,0)	57 (10,8)
Bērnu seksuāla izmantošana	219 (41,6)	93 (17,7)	22 (4,2)	192 (36,5)
Kliegšana	257 (48,9)	164 (31,1)	50 (9,5)	55 (10,5)
Apsaukāšana, mutiska pazemošana	229 (43,5)	158 (30,1)	70 (13,3)	69 (13,1)

Bērna seksuāla izmantošana

Latgale

Kurzeme, Vidzeme

5 (6,4)**

Lauki

10 (6,3)**

300-600 LVL

600-1000 LVL

9 (6,1)

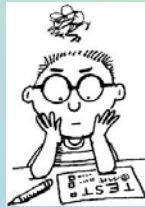
2 bērni

6 (10,0)

Bez partnera

9 (7,2)**

Students

7 (11,7)

Pamatizglītība

4 (5,3)

Latvietis

14 (4,6)

50-59

8 (9,9) ***

Vīrietis

11 (4,7)

Bērna seksuāla izmantošana

Kurzeme 35 (51,5)**

Mazpilsēta 44 (48,9)**

150-300 LVL

300-600 LVL

60 (46,2)

>3 bērni 10 (50,0)

Šķīries 33 (50,8)**

Pensionārs/invalīds
Vadītājs, speciālists

48 (44,0)

Vidējā speciālā izglītība 80 (44,7)

Ne latviete 97 (43,1)

40-49 61 (55,0)***

Sieviete 136 (46,5)

Bērna fiziska sodīšana jeb miesas sodi

Vidzeme
Latgale | 31 (38,8)***

Lielpilsēta | 33 (40,2)

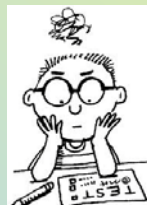

300-600 LVL | 45 (30,8)

2 bērni | 27 (44,3)

Šķīries | 20 (30,8)

Students | 27 (43,5)*

Augstākā izglītība | 41 (32,3)

Latvietis | 91 (30,2)

18-29 | 44 (36,4)***

Vīrietis | 72 (30,8)

Bērna fiziska sodīšana jeb miesas sodi

Zemgale | 19(26,0)***

Mazpilsēta | 26 (28,9)

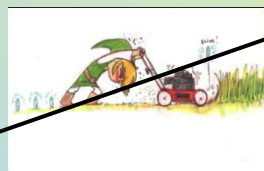
<150 LVL | 13 (29,5)
1000-2000

>3 bērni | 6 (30,0)

Šķīries | 17 (26,2)

Bezdarbnieks

Vadītājs, strādnieks | 17 (27,4)*

Pamatzglītība | 22 (29,3)

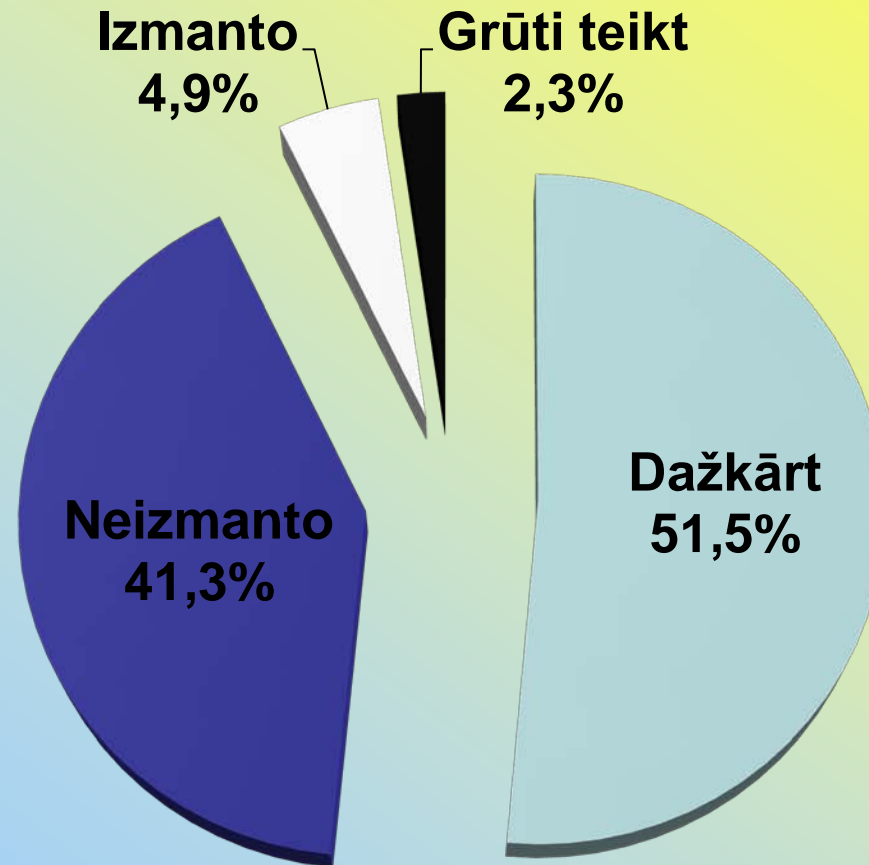
Ne latvietis | 53 (23,6)

50-59 | 25 (30,5) ***

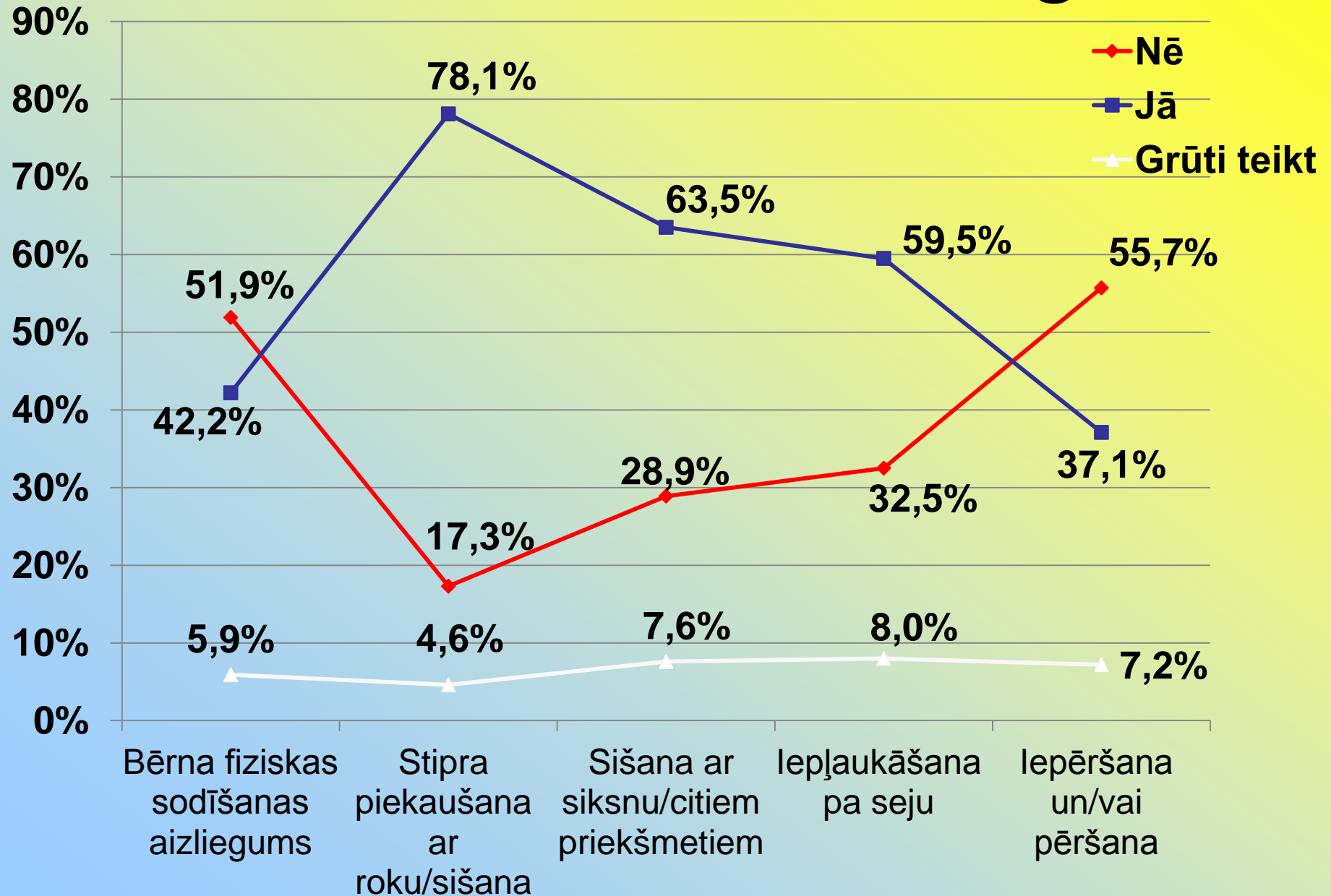

Sieviete | 71 (24,3)

Sišana kā soda veids, audzinot bērnus

Fiziskas sodīšanas aizliegums

Fiziskas sodīšanas aizliegums

Vidzeme
Zemgale | 40(50,6)*

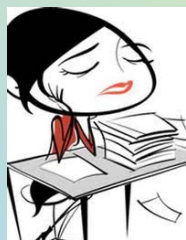
Mazpilsēta | 53 (58,9)***

300-600 LVL | 70 (47,6)

Nav bērnu
1 bērns | 140 (44,4)

Atraitnis
Bez partnera | 18 (48,6)

Students | 33 (54,1)

Vidējā izglītība | 66 (48,2)

Latvietis | 129 (42,9)

>60
<18 | 55 (48,7)

Sieviete | 143 (48,8)**

Fiziskas sodīšanas aizliegums

Kurzeme 44 (64,7)*

Galvaspilsēta

Lauki

109 (55,6)***

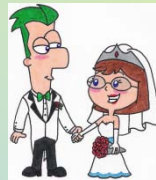
<150 LVL

1000-2000

25 (58,1)

>3 bērni

14 (73,7)

Precēts

165 (55,2)

Menedžeris

15 (71,4)

Vidējā speciālā izglītība

100 (55,9)

Ne latvietis

53 (23,6)

50-59

40-49

48 (60,0)

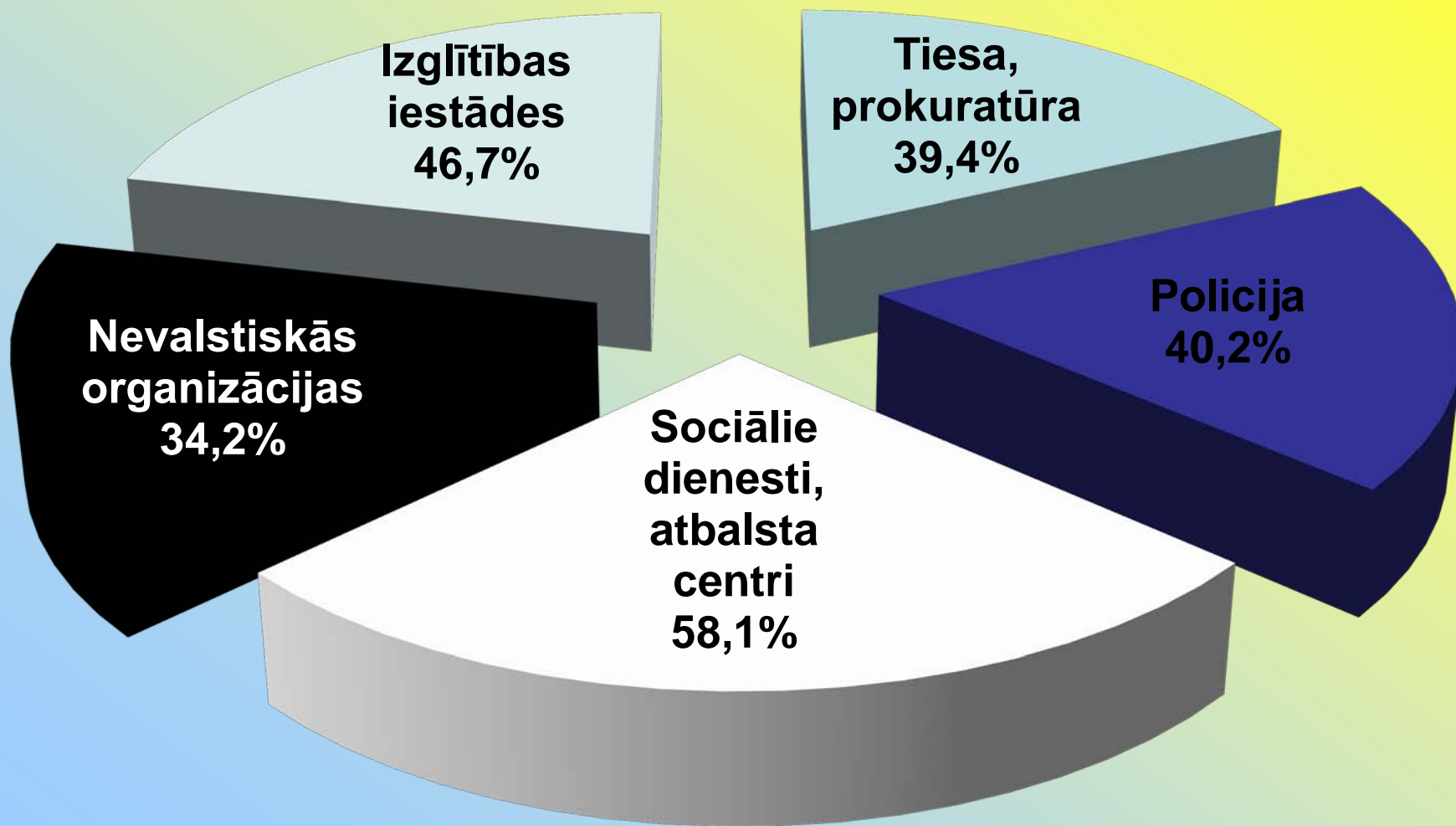
Vīrietis

140 (59,8)

Dažādu sodīšanas veidu izmantošana, audzinot bērnus

Sodīšanas veids	Atbilde (N=356 (100))			
	Nekad	Vienreiz	Dažas reizes	Bieži
Ieplaukāt pa seju	294 (82,1)	29 (8,1)	21 (5,9)	3 (0,8)
Sist ar siksnu	256 (71,7)	31 (8,7)	57 (16,0)	6 (1,7)
Piekaušana ar roku un/ vai sišana	250 (70,0)	27 (7,6)	60 (16,8)	8 (2,2)
Apsaukāšana	235 (66,0)	27 (7,6)	66 (18,5)	12 (3,4)
Nopērt	191 (53,5)	37 (10,4)	116 (32,5)	8 (2,2)
Aizliegt satikšanos	186 (52,1)	29 (8,1)	104 (29,1)	14 (3,9)
Aizliegt izmantot lietas	127 (31,1)	20 (5,6)	143 (39,9)	55 (15,4)
Kritizēšana	85 (23,7)	17 (4,7)	167 (46,6)	70 (19,6)
Pacelt balsi	19 (5,3)	11 (3,1)	224 (62,7)	98 (27,5)
Cits sodīšanas veids	161 (45,1)	24 (6,7)	115 (32,2)	21 (5,9)

Bērnu iespējas saņemt iestāžu palīdzību, nonākot vardarbīgā situācijā

Secinājumi

- Latvijas iedzīvotāji vērtē ļoti kritiski un negatīvi situāciju valstī, kā arī, ka viņi nav pietiekami informēti par vardarbības pret bērnu izplatību valstī.
- Latvijas sabiedrībā vēl arvien kā pieņemams disciplinēšanas paņēmiens ir „viegla” iepēršana. Tas nozīmē, ka pēršana nav izdarīta ar siksnu un neatstāj rētas vai sасitumus.
- Kopumā datu analīze uzrāda, ka būtu nepieciešams turpināt darbu pie sabiedrības izglītošanas par fizisko vardarbību pret bērnu, veidojot un attīstot dažādus informatīvos un izglītojošos pasākumus, piemēram, kampaņas, bukletus, mājas lapas utt.
- Izstrādājot preventīvos pasākumus fiziskās vardarbības novēršanai, būtu jāņem vērā demogrāfiskās īpatnības. Visbiežāk statistiski nozīmīgas atšķirības starp respondentu viedokļiem tika iegūtas respondentus dalot pēc apdzīvotā reģiona, dzīves vietas, nacionalitātes un nodarbinātības veida.
- Tiesībsargājošajām iestādēm būtu nepieciešams kļūt atvērtākām pret sabiedrību, kā arī vairāk skaidrot savu darbu. Tas vienlīdz būtu arī attiecināms uz izglītības iestādēm un nevalstiskajām organizācijām, kuras saskaņā ar pētījuma rezultātiem nav pietiekami informējušas par tajās pieejamajiem pakalpojumiem, kā arī veiktajiem pasākumiem.

Kopumā pētījuma dati norāda, ka ir jāturpina informatīvi izglītojošais darbs ar sabiedrību par jautājumiem, kas saistīti ar vardarbību pret bērnu!

Paldies par uzmanību!